

styret eller styreformen, hvor han efter min mening nok går lidt for vidt i tolkningen. Et andet problem er spørgsmålet om, og i hvilket omfang mistilliden er udtryk for en politisk polarisering. Ud fra polariseringshypotesen bliver mistilliden jo målrettet og blot et koncentreret udtryk for holdningsuoverensstemmelse med det politiske beslutningscentrum på forskellige sagområder - i modsætning til en mere diffus mistillid. Ifølge polariseringstesen kan en eventuel fælles mistillid på højre og venstre fløj altså ikke ses som udtryk for nogen tilnærmelse på en mistillidsdimension.

Generelt forekommer bogen i lidt for høj grad at være rent beskrivende, og enkelte steder har den tillige et vist hastværkspræg, hvilket giver sig udslag i en lidt hurtig tabellæsning. For eksempel hævdes det, at de fremtidige FRP-vælgere allerede i 1971 havde en høj politikermistillid (p. 103), hvilket faktisk kun bekræftes af ét ud af tre items, medens et andet viser det stik modsatte resultat og et tredje ikke giver udslag.

Ovenpå disse mere kritiske bemærkninger er der dog grund til afslutningsvis at fremhæve, at bogen både bevarer jordforbindelsen og undlader at forfalde til sådanne enfaktorforklaringer, som har været udbredte i diskussionen om FRP og - ikke mindst - højrebevægelser generelt, såvel i marxistisk som ikke-marxistisk regie. Den indeholder en lang række væsentlige og interessante resultater, som er centrale for forståelsen af FRPs vælgersucces.

Jørgen Goul Andersen

Hans Kornø Rasmussen og Henrik Schaumburg-Müller, U-landenes krav til en ny økonomisk verdensorden, København: Nyt Nordisk Forlag, 1979. 140 s., 58,50 kr.

Denne bog fra Institut for Udenrigshandel, Handelshøjskolen i København er et godt eksempel på den ekspertise, der efterhånden er blevet samlet på dette institut. Bogen er klart den bedste introduktion til emnet en ny økonomisk verdensorden, der foreligger på dansk. I de forskellige kapitler gennemgås de hovedområder, der har udgjort substansen i diskussionen om en ny økonomisk verdensorden siden 1974. I et kort indledningsafsnit præsenteres u-landenes situation og herefter beskrives hovedindholdet i de krav, der blev fremsat og vedtaget i FN på den 6. ekstraordinære generalforsamling i 1974. I de efterfølgende kapitler gennemgås industrialiseringskravene, det integrerede råvareprogram, overførsel af teknologi og de multinationale selskaber, gælds- og valutaproblemerne og udviklingsbistand. Bogen afsluttes med en diskussion af de mulige frem-

styret eller styreformen, hvor han efter min mening nok går lidt for vidt i tolkningen. Et andet problem er spørgsmålet om, og i hvilket omfang mistilliden er udtryk for en politisk polarisering. Ud fra polariseringshypotesen bliver mistilliden jo målrettet og blot et koncentreret udtryk for holdningsuoverensstemmelse med det politiske beslutningscentrum på forskellige sagområder - i modsætning til en mere diffus mistillid. Ifølge polariseringstesen kan en eventuel fælles mistillid på højre og venstre fløj altså ikke ses som udtryk for nogen tilnærmelse på en mistillidsdimension.

Generelt forekommer bogen i lidt for høj grad at være rent beskrivende, og enkelte steder har den tillige et vist hastværkspræg, hvilket giver sig udslag i en lidt hurtig tabellæsning. For eksempel hævdes det, at de fremtidige FRP-vælgere allerede i 1971 havde en høj politikermistillid (p. 103), hvilket faktisk kun bekræftes af ét ud af tre items, medens et andet viser det stik modsatte resultat og et tredje ikke giver udslag.

Ovenpå disse mere kritiske bemærkninger er der dog grund til afslutningsvis at fremhæve, at bogen både bevarer jordforbindelsen og undlader at forfalde til sådanne enfaktorforklaringer, som har været udbredte i diskussionen om FRP og - ikke mindst - højrebevægelser generelt, såvel i marxistisk som ikke-marxistisk regie. Den indeholder en lang række væsentlige og interessante resultater, som er centrale for forståelsen af FRPs vælgersucces.

Jørgen Goul Andersen

Hans Kornø Rasmussen og Henrik Schaumburg-Müller, U-landenes krav til en ny økonomisk verdensorden, København: Nyt Nordisk Forlag, 1979. 140 s., 58,50 kr.

Denne bog fra Institut for Udenrigshandel, Handelshøjskolen i København er et godt eksempel på den ekspertise, der efterhånden er blevet samlet på dette institut. Bogen er klart den bedste introduktion til emnet en ny økonomisk verdensorden, der foreligger på dansk. I de forskellige kapitler gennemgås de hovedområder, der har udgjort substansen i diskussionen om en ny økonomisk verdensorden siden 1974. I et kort indledningsafsnit præsenteres u-landenes situation og herefter beskrives hovedindholdet i de krav, der blev fremsat og vedtaget i FN på den 6. ekstraordinære generalforsamling i 1974. I de efterfølgende kapitler gennemgås industrialiseringskravene, det integrerede råvareprogram, overførsel af teknologi og de multinationale selskaber, gælds- og valutaproblemerne og udviklingsbistand. Bogen afsluttes med en diskussion af de mulige frem-

tidige udviklingstendenser. Kritikken af en ny økonomisk verdensorden refereres ved en gennemgang af det afhængighedsteoretiske syn, hvorefter kravene om ændringer er baseret på det nationale borgerskabs interesser i udviklingslandene og ikke vil føre til nogen ændring i den afhængighed, der er u-landenes fundamentale problem. I modsætning hertil opstilles OECDs overgangsmodel, der er baseret på en opfattelse af, at der er fælles interesser i forholdet mellem i- og u-lande i at opnå en forøget styring af de internationale økonomiske relationer blandt andet gennem nye internationale institutioner. Det der kommer nærmest forfatterens eget bud på den fremtidige udvikling er det, de kalder 'den globale opdeling i hegemonier', hvor der især tænkes på tendenserne til opdeling af u-landsgruppen i forskellige delgrupper, der er tilknyttet henholdsvis Europa, Japan og USA.

Bogens styrke er, at den giver en kompetent oversigt over udviklingen af u-landenes krav, og at den lægger op til en diskussion af disse kravs fordele og ulemper. Samtidig giver bogen gennem sine mange tabeller et godt faktisk materiale som baggrund for en diskussion af kravene. Yderligere er der i et bilag en række selvstændige tabeller og oversigter med handelsdata m.v.

Hovedindvendingen mod bogen er, at den koncentrerer sig så meget om u-landenes krav, og at disse krav ikke bliver sat ind i en overordnet forståelsesramme. U-landenes krav må også i introducerende tekster indsættes i en teoretisk ramme, der forsøger at koble u-landenes krav til udviklingerne i det internationale økonomiske system og udviklingen i de enkelte u-lande. Udviklingsstrategiernes fallit i en række af de dominerende tredje verdenslande kombineret med stigende interne politiske problemer i nogle af disse lande er et nødvendigt udgangspunkt for at forstå, hvorfor kravene har fået den karakter, de har. Som bogen udmærket gør rede for, har mange af kravene en realøkonomisk baggrund og et vist økonomisk indhold, men diskussionen er dog først og fremmest af politisk karakter.

Selve bogen er som helhed velskrevet og også teknisk dygtigt lavet. Forfatterens kildemateriale er derimod af noget svingende karakter. Flere steder anvendes sekundære kilder noget ukritisk, ligesom forfatterne ikke synes at kunne blive enige med sig selv om, hvad der er sket med bytteforholdet for u-landenes eksport siden 1972. På side 92 fremhæves det, at bytteforholdet har udviklet sig til råvarernes fordel siden 1972, men på siderne 26 og 27 fremgår det, at i 1975 og 1978 var der kraftige fald i råvarepriserne og dermed også en forringelse af bytteforholdet. Alt dette er dog mindre indvendinger mod en bog, der givet vil indgå som grundlag på fremtidige kurser om forholdet mellem i- og u-lande.

Hans-Henrik Holm